

Kitap İncelemesi

YAZAR(LAR)	: Caner Kerimoğlu
BAŞLIK	: Türkoloji Öğrencisi İçin Bir Kılavuz Denemesi - Türk Dili ve Edebiyatı
YAYINEVİ	: PegemA Yayınları
BASIM YILI	: 2020
SAYFA SAYISI	: 468
İNCELEYEN	: İbrahim Seçkin Aydın

Özet

Bu inceleme, Caner Kerimoğlu tarafından yazılan “Türkoloji Öğrencisi İçin Bir Kılavuz Denemesi-Türk Dili ve Edebiyatı” adlı kitabı tanıtmak üzere yapılmıştır. Kerimoğlu kendi yaşam deneyimlerinden yola çıkarak Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği gibi bölümleri tanıtmış ve bu alanda eğitim almaya aday kişilere öncülük edebilecek bir yapıtı sunmuştur. Yazarın bilimsel verilerle desteklediği başlıklarla birlikte adayların karşılaşılabileceği olası güçlükler ve bu güçlüklerle karşı önerileri yer almıştır.

Değerlendirme

Bilindiği gibi her yıl yüksek öğretime öğrenci alımı özel koşullar dışında merkezî sınavlarla gerçekleştirilmektedir. Bu sınavlar, öğrencilerin temelde lisede öğrenim gördükleri alanlara göre düzenlenmektedir. Yapılan tercihler de bu doğrultuda gerçekleştirilmektedir. Uzun bir zaman diliminde Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri alanlarında öne çıkan bölümlerin başında Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği gibi Türkoloji ağırlıklı branşlar yer almıştır. Bu bölümleri tercih eden öğrencilerin önemli nedenleri arasında iş garantisi, dil ve edebiyata olan ilgileri yer almaktadır. Son yıllarda eski önemini yitirmiş gibi görünse de gerek devlet gerekse vakıf üniversitelerinde tercih edilen bölümler arasında yer almaya devam etmektedir.

Öte yandan kimi zaman bu alanların öğrencilerin beklentilerini karşılamadığı da bilinen bir gerçektir. Beklentilerin karşılanamaması duygusuna yol açan etmenlerden başında bölüme giren öğrencinin yapması gerekenler konusunda bilgili ve bilinçli olmaması gelir. Yani öğrencinin bir yol haritasına gereksinimi vardır ve her öğrenci yol haritasını kendisi çizmekte başarılı olamayabilir. Bu öğrenciler bir kılavuza gereksinim duyarlar. Dolayısıyla doğru bir kılavuz öğrenim yaşamını kurtarabilir. Aksi takdirde, genç beyinlerde bir yılgnlık, vaz geçmişlik duygusu ortaya çıkar.

Öğrencilerin beklentilerini karşılayacak sistemler her zaman kolay değildir. Kaldı ki öğrenim süreci içerisinde de öğrencilerin beklentileri değişebilmektedir. Özellikle bireylerin kendilerini tanımaları, yaşadıkları sosyal çevreler, kimi zaman beklentileri değiştirebilmektedir. Bu noktada başkalarının deneyimlerinden yararlanarak eğitim alınacak olan bölümleri tanımak, öğrencilerin farkındalıklarını geliştirme açısından önemli bir yol haritası kabul edilebilir. Örneğin Oğuz Atay'ın *Bir Bilim Adamının Romanı* adlı yapıtı, yazarın hocası Mustafa İnan üzerine yazılmış önemli bir biyografik romandır. Atay, bu eserinde hocası özelinde bir akademisyenin maddi-manevi yaşamına kendi kurgusuyla ışık tutmaya çalışmıştır. Bu türden biyografik ve otobiyografik eserleri artırmak gerekir. Özellikle, gelecekte akademisyen olmak isteyen öğrencileri bu yolculukta nelerin beklediğini göstermesi bakımından bu türden yapıtları okumak önemli bir uyarıcı güç kabul edilebilir.

Prof. Dr. Caner Kerimoğlu'nun "**Türkoloji Öğrencisi İçin Bir Kılavuz Denemesi-TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI**" adlı eseri de Türkoloji alanında öğrenim gören ya da görmeyi hedefleyen adaylar için büyük bir yol gösterici nitelikte hazırlanmıştır. Akademik geleneği kendi üslubuyla harmanlayan Kerimoğlu, bir yandan kendi otobiyografisine yer vermekte, diğer yandan verdiği bilgi ve bulunduğu önerilerle "Neden Türkoloji'de okumalıyım?" sorusuna yanıt/lar aramaktadır.

Ülkemizde öğrencilere herhangi bir disiplinin ne olduğu, onları bu disiplinde nelerin beklediği konusunda, akademik dille öznel anlatımın iç içe geçirilerek sunulduğu bu türden kaynaklara pek rastlanmamaktadır. Dahası yazar Türkoloji alanının kapsamını ve işlevini anlatırken öğrencilerde mesleksi ve alansal farkındalık yaratması bakımından bu alanda öncü niteliği taşımaktadır.

Yazar, bu kitabı yazma nedenini ise sorumluluk duygusuna dayandırarak çeşitli gerekçelere bağlamaktadır. Bunların başında kendini borçlu hissetmesi gelmektedir: "Yazmasam kimse bana 'Neden yazmadın?' demeyecekti. Biliyorum. Başka şeylerle oyalansam hatta hiçbir yayın yapmayıp günlerimi insanların dedikodusunu yapmakla geçirip -ki bu epey rağbet gören bir akademik etkinliktir- akademisyencilik oynasam bir şey kaybetmezdim. Ama Türkoloji içinde bulunan biri olarak kendimi Türkoloji öğrencilerine borçlu hissettim." (Kerimoğlu, 2020: 2). Diğer yazma nedenlerini de *alternatifleri ve yenilikleri paylaşmak, hataların tekrarlanmaması ve Türkoloji'ye olan sevgi* biçiminde sıralayarak açıklamalarıyla birlikte dile getirmiştir.

Kitabın sıra dışı özelliklerinden biri akademik yayınlarda yer alan bölümlemeler yerine, konular arası geçişte öğrencilere nefes aldırıcı önerilerde bulunmasıdır. Bu durum, kitabın okunmasını kolaylaştırıcı bir etkidir. Örneğin Kerimoğlu, kitabı yazma nedeninden hemen sonra ele alacağı ilk konuyu anlatmaya geçmeden önce Müzik Kutusu başlığı altında "Belli dönemlerimiz için bir fon müziği seçmemiz istenseydi hangi dönem için hangi müziği seçerdik? Bu kitabı eylül ayında yazmaya başladım. Eylül için ben Chopin'den *Nocturne in C Sharp Minor*'ü seçerdim. Paul de Senneville'nin *Mariage D'Amour*'u (*Spring Waltz* diye de bilinir) ve Albinoni'nin *Adagio in G Minor*'ü de eylülü fisıldar gibidir." (Kerimoğlu, 2020: 2) diyerek kendi duygularını da aktarır. Bu bölümler de bizim akademik yaşantımız bakımından ilk örneklerdendir dersek yanlış olmaz. Kişisel

duyguları, beğenileri, estetiği, sanatı yol göstericiliğin içine etkileyici bir şekilde harmanlamıştır Kerimoğlu.

Kitabın yukarıda belirtilen yumuşak üslubunun dışında Türkoloji öğrencisine yönelik son derece yararlı bilgiler verdiği görülmektedir. Bu bilgileri, kimi dijital ortamlara ve televizyon programlarına kimileri de okunması gereken kitaplara dayanmaktadır. Türk kimliği, Türk dilinin tarihsel süreci ve önemli Türkologlar tanıtılarak Türkoloji alanına damgasını vuran önemli bilim insanlarına sürekli gönderimlerde bulunulmuştur. Bu durum öğrencilerin, üzerinde çalışacakları alanları tanımaları açısından büyük bir öneme sahiptir. Öte yandan Türkoloji ve dil merkezli eğitim kurumları ve sistemleri tanıtılarak genç adayları eğitim sisteminde ders içeriğinden öğretim programlarına dek bilgilendirmeler de yapılmıştır. Bu yönüyle hem örnek olma hem de kılavuzluk yapma işlevini yerine getirdiği söylenebilir.

Yazar ele aldığı konuları açıklarken özellikle onların kişisel ve mesleki farkındalıklarını geliştirmeye yönelik filmler önermeyi de ihmal etmez. Dahası bu filmler üzerinden Türkoloji bölümlerine giren öğrencileri de mizahi bir dille sabırlı olmaya davet eder: “Türkoloji bazılarımız için ‘heba olduğumuzu’ hissettiğimiz bir alan da olabilir. Her görüşe saygım var. Ama acele karar vermeden önce aşağıdakileri sakın kafayla değerlendirin. Önce şunu belirteyim: ‘Severek geldim.’ diyenlerle ‘Görücü usulü geldim.’ diyenler arasında temelde büyük bir fark olmaz. Çünkü kişisel deneyimin yeri ayrıdır. Harika bir şehrin iyi imkânları olan bir üniversitesinde de Türkoloji okusanız bazen aradığınızı bulamayabilirsiniz. Fakültenin bahçesi, öğretim üyelerinin tavrı, sınıf arkadaşlarının iletişimleri, iş bulamama kaygısı vb. aklıma şimdi gelmeyen çeşitli etkenleri sıralayarak kaydını sildiren pek çok öğrenciyle karşılaştım. Zaten birinci sınıf biraz da şikâyet etme sınıfıdır. Hiçbir şeyi beğendiremezsiniz yeni gelenlere: ‘Üniversitenin sosyal imkânları zayıf.’, ‘Lisemiz bile daha iyiydi.’, ‘Kantinde bir şey yok.’, ‘O yok, bu yok, şu da yok.’ Bu şikâyet listesinde gerçekten eğitimin niteliğine ilişkin pek bir şey olmaz genelde. Yani öğretim üyelerinin çalışkan olup olmaması, yayınlarının niteliği, derslerdeki verimlilikleri, kütüphanedeki kitap sayısı gibi gerçekten eğitimin merkezinde yer alan konulardaki şikâyetlerle nadiren karşılaştım.” (Kerimoğlu, 2020: 22-23). Bu anlatım biçimiyle taşlamadan nasibini hem öğrenciler (yalnızca Türkoloji öğrencileri değil...), hem akademisyenler (Herhalde bu da yalnızca alan akademisyenleri değil...) almaktadır.

Kerimoğlu’nun üzerinde en fazla durduğu konuların başında Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği ile Türkçe Öğretmenliği gelmektedir. Son yıllarda öğretmen atamalarında görülen sorunlar göz önünde bulundurulduğunda, adayları bekleyen riskler ve yapılması gerekenler hakkında yönlendirici öneriler getirilmiştir. Kendisi de öğretmenlik mesleğinden gelen bir akademisyen olduğu için bu öneriler son derece anlamlıdır.

Bilimsel bir içeriğe sahip olmasına karşın kullanılan üslupta otobiyografi ve sohbet dilinin hâkim olması okunabilirliği kolaylaştırıcı bir rol üstlenmiştir. Pandemi süreciyle birlikte yüz yüze eğitimin neredeyse hiç yapılmadığı bu dönemde, derinliğiyle, çok yönlülüğüyle ve kolay okunabilirliğiyle bu yapıt önemli bir kılavuz olarak yerini alacaktır.

Son zamanlarda Türk dili, dilbilimi, dilin kökenine ilişkin yazdıklarıyla öne çıkan Kerimoğlu’nun bu çalışması, akademik süreçlerin deneyimlenerek aktarıldığı özgün bir

başyapıt olmaya adaydır, Türkoloji'nin, Türkçe ve edebiyat öğretmenliğinin önemli kazanımlarından biri olmaya da...

Homeros'un güzel insanlarından yazara selam olsun!

Kaynakça

Kerimoğlu, C. (2020). *Türkoloji öğrencisi için bir kılavuz denemesi-Türk dili ve edebiyatı*, Ankara: PegemA Yayıncılık.

İnceleyen Hakkında Bilgi

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0610-863X>

1997 yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. 1997-1999 yılları arasında Ağrı Tutak Çok Programlı Lisesinde Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği yaptı. 1999 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalında Araştırma Görevlisi oldu. 2001 yılında yüksek lisans, 2006 yılında doktora öğrenimini tamamladı. Aynı yıl bulunduğu birimde öğretim görevliliğine başladı. 2011 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünde Yardımcı Doçent oldu. 2014 yılında Doçentlik unvanı alan yazar, Ağustos 2019'da Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak göreve atandı.